

Ett rödare och grönare Jönköping

Vänsterpartiets förslag till

Verksamhets- och investeringsplan 2021-2023 med budget för 2021

Ändringsförslag utifrån budgetförslag från

Koalition för Jönköping 2020-10-13

2020-10-28

Jämlikhet - vår utgångspunkt

Som inslag i budgetarbetet har Vänsterpartiet använt två viktiga dokument - *Agenda 2030* och Jämlikhetskommissionens betänkande *En gemensam angelägenhet*.

Agenda 2030 antogs av FN:s medlemsländer 2015. Det är en universell agenda som innehåller de 17 Globala målen för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Hållbar utveckling definieras av FN som utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Sveriges kommuner har ett gemensamt uppdrag att arbeta med Agenda 2030.

I slutet av sommaren presenterade Jämlikhetskommissionens sitt digra betänkande *En gemensam angelägenhet* (SOU 2020:46). Det beskriver en utveckling med ökade klyftor mellan en liten men allt rikare ekonomisk elit och den övriga befolkningen. Välfärdsstatens omfördelande funktion har avstannat. Ett mindre smickrande faktum är att Sverige är det OECD-land, jämte Nya Zeeland, där den ekonomiska ojämlikheten ökat mest sedan mitten av 1980- talet.

Så fortsätter det. Regeringen höstbudget, förhandlad med C och L, bjuder på mer av samma vara. Framöver väntar ytterligare förmåner rörande som RUT- och ROT-subventioner, åtgärder som bidrar till att klyftorna vidgas än mer. Detta stick i stäv med de fakta *En gemensam angelägenhet* presenterar och raka motsatsen till de relativt hovsamma förslag kommissionen presenterar.

Jämlikhetskommissionen konstaterar att en stor del av de 17 målen på agendan anknyter till olika aspekter av jämlikhet. Det tionde målet har den explicita rubriken ”Minskad ojämlikhet”. Till delmålen under detta mål hör till exempel att prioritera de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst i utformningen av den ekonomiska politiken och att föra en allmänt inkluderande politik.

Ekonomi, sociala förhållanden, och ekologi hänger ihop.

Jönköping ska vara en långsiktigt socialt och ekologiskt hållbar kommun med välfärd och trygghet som fundament. Vi ska slå vakt om den kommunala grundidén om gemensam förvaltning av gemensamma resurser.

Den generella välfärden bygger på principer rotade i socialistisk ideologi. Det finns markanta socialistiska inslag i vår kommun - dess syfte, organisation och funktioner. Det handlar om solidaritet, gemensamt ansvar för gemensamma omständigheter och förankring i demokratiska arbetsätt. Vi tar hand om varandra i gemenskap. Alla människor har behov av skola, vård och omsorg - därför är de verksamheterna solidariskt och kollektivt ordnade.

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund. Vi står för en tydligt profilerad välfärdspolitik för att stärka jämlikhet och jämställdhet. Skola, vård och omsorg är vårt gemensamma ansvar och ska förvaltas därefter. Kommunen ska ha en välskött ekonomi, till gagn för våra verksamheter och investeringar inför morgondagens välfärd.

Vi ska värna gemensamma tillgångar, den välfärd som byggts. Privatiseringar leder till ökad segregation, vidgade klassklyftor, minskad kontroll och insyn, demokratin krymper. Medborgarna förvandlas till kunder - politiken minimeras.

Det finns en stark koppling mellan ojämlikhet och en rad olika sociala och hälsorelaterade indikatorer. Med ökad ojämlikhet tenderar skolresultat, förväntad livslängd, social rörlighet, psykisk ohälsa, droganvändning, tonårsfödslar, ohälsosam fetma och kriminalitet att utvecklas negativt. Klass och status får ökad betydelse och påverkar hur vi människor i ser på varandra.

Vi verkar för ökad jämlikhet med satsningar på kommunen som en sammanhållande och drivande kraft i byggandet av ett samhälle där alla kan utvecklas och få ett bra liv. Jämlikhet är av fundamental betydelse för ett väl fungerande samhälle.

Ekonomiska förutsättningar

Vi lever emellertid under extraordinära tider. Pandemins slagskugga präglar dessa dagar och visar hur skört samhället är. År av skattesänkningar har dränerat välfärden på resurser. Grundläggande samhällsliga verksamheter har splittrats upp och överlåtits på aktörer med vinst som ledstjärna istället för det allas bästa.

Coronakrisen visar att gemensamma problem kräver gemensamma lösningar. Därför vänder sig människor till det offentliga och myndigheterna när det verkligen gäller - idén om att marknaden löser alla problem är idag passé.

Om framtiden råder stor osäkerhet. När dessa rader skrivs i slutet av oktober månad ökar smittspridningen kraftigt i Europa och nya sammanställningar från länsstyrelserna visar att antalet sjuka i covid-19 ökar i 17 av 21 regioner. På sina håll vittnas om en dramatisk ökning. Sveriges kommuner och regioner (SKR) talar numera om scenarier istället för prognoser.

Med vikande konjunktur ökar arbetslösheten och det kommunala skatteunderlaget riskerar krympa. SKR räknar med en lång period med minskade skatteinkomster. Mot bakgrund av denna ovisshet finns det skäl att idag iakta mått av försiktighet. I detta läge avstår vi från att föreslå större och mer omfattande satsningar, som exempelvis de första stegen i att förkorta arbetstiden.

Begreppet god ekonomisk hushållning betyder att en kommun inormalt har ett rimligt överskott i både den budgeterade resultaträkningen som i bokslutet. Det finns inga skäl att, med dagens låga låneskuld och höga soliditet, skära i välfärdsverksamheterna enbart för att hålla ett fastspikat överskottsmål.

Lägg ner flygplatsen

Kommunen äger sedan 2010 Jönköpings flygplats. Verksamheten drivs i bolagsform, Jönköping Airport AB. Bolaget har varje år sedan starten gått med förlust i mångmiljonklassen. 2019 blev förlusten 27 mkr. Det finns inget som talar för att flygplatsen någonsin kommer att gå ihop sig. Att i dagsläget, med en akut klimatkris som kräver minskat flygande, satsa stora pengar på att driva flygplats är ansvarslöst. Vi föreslår att flygplatsen läggs ner och att marken används till industrimark, vilket kommunen är i stort behov av. Där finns mark till ett värde av minst 600 mkr. Miljonerna som har gått till att stötta flygplatsen kan istället gå till kommunens välfärdsverksamhet.

Vi föreslår:

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att avveckla flygplatsverksamheten vid Jönköpings flygplats och avveckla bolaget Jönköping Airport AB. Flygplatsområdet kan därefter planläggas som industrimark.

En progressiv arbetsgivare

Personalförsörjningen är stor utmaning. Rekryteringsbehovet fram till 2025 har beräknats uppgå till cirka 12 500 personer. För att klara av att såväl rekrytera ny som att behålla kompetent personal fordras att kommunen är en attraktiv och progressiv arbetsgivare med tydliga personalpolitiska ambitioner..

Samtidigt som vår kommun står inför stor utmaningar rörande personalförsörjningen brottas vi med problem som stor arbetsbelastning, höga sjukskrivningstal, rekryteringsutmaningar och hög personalomsättning.

De psykiatriska diagnoserna är nu de vanligaste orsakerna till sjukskrivning. Det handlar ofta om stress. Att arbeta med höga krav men lite kontroll medför ökad stress. Om människor uppfattar att deras ansträngningar är större än uppskattningen de möter skapar det stress. Krav/kontroll och ansträngning/belöning har tydliga klassmässiga kopplingar och hör ihop med ojämlikhet mellan könen. Många med högstatusjobb har trots en hög arbetsbelastning en god hälsa, vilket förklaras av att de har kontroll över sin arbetssituation och ofta blir belönade för det arbete de utför.

Delar av vårt förslag om ett kommunalt äldreomsorgslyft – de som berörde inflytande, utbildning och fortbildning - antogs av kommunfullmäktige under hösten. Det krävs fortsatt systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön. Inom hemtjänsten handlar det om organisatoriska förändringar, bland annat att utforma mindre och mer självstyrande hemtjänstgrupper.

Arbetstidsförkortning bidrar till ökad hälsa och välbefinnande. Därmed höjs kvalitén på arbetet. Det finns många positiva erfarenheter på arbetstidsförkortning runt om i landet. I vår kommun

manar de positiva effekterna av förkortad arbetstid för socialsekreterare till efterföljd. I dagsläget finns tyvärr inte tillräckligt politiskt stöd för Vänsterpartiets förslag på förkortad arbetstid inom äldreomsorgen/hemtjänsten. Förslaget har under rådande omständigheter inte högsta prioritet, men det stundar förhoppningsvis ljusare tider och med dem möjligheter för progressiva reformer!

Tillgången till fria arbetskläder och möjligheterna till friskvård varierar mellan kommunens förvaltningar. Detta handlar om rättvisa, jämställdhet och hälsa. Kommunen ska ha en enhetlig policy för kostnadsfria arbetskläder för personalen. Våra medarbetare ska kunna jobba hela vägen fram till pensionsåldern utan att bli utslitna. Friskvård ska utgöra en naturlig del av arbetet.

Vi föreslår:

Personalutskottet ges i uppdrag att ta fram en enhetlig policy för arbetskläder för kommunens anställda.

Personalutskottet ges i uppdrag att ta fram en enhetlig policy för friskvård för kommunens anställda.

En öppen kommun

Motverka rasism

Under 2020 har människor protesterat mot rasism i många av världens länder. Ett samhälle fritt från rasism är bara möjligt om alla jobbar tillsammans för att nå detta mål. Det kan inte endast ligga på personer som utsätts för rasism att ta den kampen, det måste göras i hela samhället och på alla nivåer. Vänsterpartiet vill att Jönköpings kommun stärker upp det antirasistiska arbetet.

Vi föreslår en öronmärkt antirasistisk miljon som förvaltningar och verksamheter årligen kan söka pengar från för att arbeta med antirasism. Vi vill undersöka möjligheten att införa en årligt återkommande antirasistisk vecka i samarbete med föreningslivet och andra aktörer. Det bör tas fram en lista på organisationer, föreläsare och material som andra kommuner använt sig av vid liknande satsningar.

Ge digital assistans

Vi lever i ett digitaliserat samhälle. Myndigheter och företag kommunicerar digitalt, buss- och parkeringsbiljetter köps digitalt, bank-id krävs för att göra betalningar och uträtta ärenden hos myndigheter. I dessa pandemitider har vi fått vänja oss vid digitala möten och att hålla kontakt med anhöriga via Skype, Messenger, Facetime eller andra kommunikationsprogram.

Det är inte lätt att hänga med i den digitala utvecklingen. Många behöver hjälp med handhavandet av mobiltelefon, läsplatta eller dator för att ha nytta av den. Sådan hjälp vill vi att kommuninnevånarna ska ha möjlighet att få. Vi börjar med att anslå en halvtidstjänst till digital assistans. Personen kan exempelvis vara ambulerande och ha sina mottagningstider på några av biblioteken.

Besöksförbudet på äldreboendena innebar att många försåg sin äldre släkting med en mobiltelefon för att hålla kontakten. Här behövdes ofta hjälp och instruktioner för att

utrustningen skulle fungera som det var tänkt. Vi ser även här ett behov av särskilda, digitalt kunniga personer som kan ge de äldre digital assistans, utöver den som den ordinarie personalen kan eller hinner ge. Det kan också gälla användning av datorer och läsplattor. Vi föreslår att AMA får i uppdrag att leta fram personer till ett sådant uppdrag.

Förhindra utvisning av gymnasieutbildade

Den kraftigt inbromsade konjunkturen under 2020 har gjort det tufft på arbetsmarknaden. För gruppen nyanlända med tillfälliga uppehållstillstånd som under 2020 avslutat yrkesutbildningar är det extra tufft. Bli de utvisade på grund av brist på jobb förlorar kommunen kompetent och utbildad arbetskraft som kommunen och näringslivet är eller kommer att vara i behov av. De som inte uppfyller gymnasielagen, det vill säga skaffar sig ett jobb inom sex månader efter studentexamen, kan få ett utvisningsbeslut.

Många befinner sig nu i en hopplös situation och vi anser att kommunen bör agera för att ge hoppet åter till så många som möjligt. Därför ger vi uppdrag till samtliga nämnder att undersöka möjligheterna att anställa personer som lyder under gymnasielagen.

Vi föreslår:

En miljon anslås för antirasistiskt arbete och Kommunstyrelsen får i uppdrag att undersöka möjligheterna att arrangera en årligen återkommande antirasistisk vecka.

En halvtidstjänst för digital assistans till allmänheten inrättas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att hitta personer som kan ombesörja den digitala assistans som behövs på äldreboendena.

Uppdrag ges till samtliga nämnder att undersöka möjligheterna att anställa personer som lyder under den så kallade gymnasielagen och som nu har en färdig yrkesutbildning från gymnasiet.

Klimatet – en ödesfråga

En av våra stora utmaningar är klimatförändringarna. Om vi ska hålla förändringarna på en rimlig nivå krävs omedelbara och radikala åtgärder. Forskarna menar att vi inom tio år måste ha fått ner de fossila koldioxidutsläppen till noll. Det räcker inte med enskilda individers insatser, det krävs också stora systemförändringar.

Jönköpings kommun ska göra sin beskärda del av förändringsarbetet. Åtgärder i den egna verksamheten behöver skärpas. Stadsplanering, utbyggnad av kollektivtrafik och cykelbanor, installation av solceller, krav vid nybyggnation mm är exempel på områden där kommunen har rådighet och kan ta krafttag.

Skynda på klimatarbetet

I budgeten för 2020 anslog koalitionen medel till att göra en koldioxidbudget för kommunen. En sådan ska visa vilka åtgärder som kan/måste vidtas för att få ner de fossila utsläppen till noll

senast 2030. För att ge en rättvisande bild av läget bör koldioxidbudgeten utgå från invånarnas totala konsumtion. Av olika anledningar har arbetet med koldioxidbudgeten avstannat. Vi konstaterar att koalitionen inte har ansett klimatkrisen tillräckligt akut för att under året sätta fart på arbetet. Därför lägger vi ett uppdrag till kommunstyrelsen att omedelbart återuppta arbetet med kommunens koldioxidbudget.

För att skynda på klimatomställningen satsar vi ytterligare medel till utbyggnaden av cykelvägar samt till energieffektiviseringar och solceller på kommunens fastigheter. Cykelvägsutbyggnaden följer kommunens cykelprogram, men där är cykelvägar i anslutning till de mindre orterna styvmoderligt behandlade. Inte minst av trafiksäkerhetsskäl behöver vissa av de större vägarna i anslutning till tätorterna förses med gång- och cykelvägar. Detta gäller exempelvis Grännavägen vid Skärstad, vägarna norr och öster om Lekeryd och väg 185 vid Bottnaryd. Vi ger ett uppdrag till Stadsbyggnadsnämnden att utreda behovet och därefter i samarbete med Trafikverket genomföra utbyggnaden.

Bygg för framtiden

Byggverksamhet och byggnaders uppvärmning står för 20 % av Sveriges koldioxidutsläpp. Ett sätt att få ner utsläppen är att bygga i trä istället för i stål och betong. Genom att bygga energieffektiva hus begränsas energiåtgången under husens livstid. Kommunen bör vara ett föredöme genom att i det egna byggandet prioritera trähus, låg energiförbrukning och solpaneler.

Även om vi lyckas i klimatarbetet så kommer vi ändå att få leva i ett varmare klimat med dithörande skyfall och värmeböljor. Därför måste vi klimatanpassa byggandet. Det handlar inte bara om utformning av husen utan också om miljön runt husen. Träd och grönska är mycket viktigt för temperaturregulering och som buffertsystem vid skyfall. Stadsodlingar kan också bidra till klimatanpassningen. Rätt utformade ger de dessutom ett inte helt föraktligt bidrag till den lokala livsmedelsförsörjningen. Allt detta bör tas i beaktande i planeringsarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att i planeringsarbetet verka för bättre möjligheter till stadsodling samt att beakta behovet av träd och grönska ur ett klimatanpassningsperspektiv.

Vi föreslår:

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omedelbart återuppta arbetet med kommunens koldioxidbudget.

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ur ett trafiksäkerhetsperspektiv utreda var behov av gång- och cykelvägar utmed hårt trafikerade länsvägar är som störst och därefter bearbeta Trafikverket och Regionen för att genomföra utbyggnaden.

Tekniska nämnden ges i uppdrag att utöka investeringarna i energieffektivisering och solceller i det kommunala fastighetsbeståndet.

Tekniska nämnden ges i uppdrag att i all nybyggnation prioritera byggande i trä, solpaneler och hus med låg energiförbrukning.

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att i planeringsarbetet verka för bättre möjligheter till stadsodling samt att beakta behovet av träd och grönska ur ett klimatanpassningsperspektiv.

Lika villkor för barn och unga

Det finns tydliga kopplingar mellan fattigdom i barndomen och utbildningsresultat, etablering på arbetsmarknaden, hälsa och trygghet längre fram i livet. Att våra unga fullföljer grundläggande utbildning är av stor vikt för det personligt välbefinnandet och att minska ojämlikheten.

Det är bättre att förebygga än att bota. Mot bakgrund av dagens infekterade och högt uppskrivade blåljusdebatt finns det skäl att lyfta fram Jämlikhetskommissionen konstaterande att ”på det kriminalpolitiska området är det viktigt att slå fast att de effektivaste åtgärderna är förebyggande. En stor del av de kriminella karriärerna kan återföras på skolmisslyckanden, som i sin tur ofta hänger samman med neuropsykiatriska diagnoser, missbruk i familjen och liknande problem. Om man tidigt lyckas identifiera barn och ungdomar i riskzonen och sätter in stödåtgärder, kan man alltså undvika långt högre både personliga och samhällsekonomiska kostnader längre fram i livet”.

I vår kommun finns en bred samverkan mellan skola, socialtjänst, kultur- och fritid. Likaså med myndigheter och föreningsliv. Den ska vi värna och utveckla. Skolan utgör hjärtpunkten i det breda och förebyggande arbetet.

Barn och unga ska ges goda och jämlika levnadsvillkor med en stimulerande fritid. Grogrund för utanförskap och en destruktiv livsstil ska undanröjas.

Koalitions förslag till ”effektiviseringar” i grundskola och gymnasium är problematiska. Framöver kan vi räkna med att ytterligare statliga medel tillkommer, men i vilken omfattning är oklart. Med detta som bakgrund anser vi att en viss besparing är rimlig.

Stärk resursenheterna

Det finns tre resursenheter för elever som behöver mycket hjälp och stöd i skolan. På dessa finns lärare med specialpedagogisk kompetens, fritidspedagoger och tidigare också familjebehandlare. Placeringen på en resursenhet är tidsbegränsad och sker i samråd med vårdnadshavarna. Målsättningen är att eleven snarast möjligast ska komma tillbaka till sin hemskola. Hemskolans rektor behåller ansvaret för eleven under placeringen.

Barn- och utbildningsnämnden har av kostnadsskäl beslutat att avveckla sin samverkan med socialtjänsten. Vi anser att den samverkan skola-socialtjänst som funnits på resursenheterna är av största vikt. Därför anslår vi medel så att familjebehandlare kan fortsätta att verka på resursenheterna.

Låt skolsociomer ta sig an elever med problematisk skolgång

Orsakerna till att barn och unga misslyckas i skolan kan inte enbart reduceras till ett skolans problem. Det handlar många gånger om en problematik i en vidare social, därtill komplex, kontext. Vikten av att tidigt identifiera elever i behov av stöd kan inte nog understrykas, all forskning visar att tidiga insatser ger bäst resultat. Det handlar om att kartlägga orsakerna till hög frånvaro, finna bakomliggande orsaker till den problematiska skolsituationen, genomföra behovsanalyser och lyfta elevens perspektiv och behov.

Vi vill framhäva betydelsen av förvaltningsövergripande samverkan i syfte att sätta in förebyggande och tidiga insatser i skolan och föreslår att utbildningsförvaltningen anställer sociomer. Arbetsuppgifterna kan handla om stöd och motivationsamtal med enskild elev och

vårdnadshavare och att utforma anpassat stöd. Det ska ske i samverkan med pedagoger och elevhälsoteam och kaninnehållarkontakter med till exempel kultur- och fritid, föreningsliv, socialtjänst, hälso- och sjukvård och andra i skolans nätverk.

Det bör poängteras att skolsociala områden inte ersätter pedagogerna i arbetet med den enskilde eleven och kontaktera med vårdnadshavare. Tanken är att dessa ska komplettera och förstärka arbetet kring eleven och även avlasta pedagogerna.

Kulturgaranti

Kulturskolan är viktig för barns och ungas möjlighet att utöva kultur. Här söker runt 3 000 barn och ungdomar sina uttryck i musik, teater, dans och bild. Samtliga skolor erbjuds en kostnadsfri kulturupplevelse, vanligtvis med pedagoger från Kulturskolan

Det råder en stor ojämlikhet rörande villkoren för barn och unga att ta del av och utöva kultur. Barn från familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar deltar i verksamheterna i mindre utsträckning än andra barn. Kulturskolan har svårt att nå ut till dessa barn. Ser vi till andelen av elever som går på Kulturskolans ämneslinjer är det stora skillnader skolorna emellan.

Ett annat problem är frågan om elevens möjligheter att ta del av kulturupplevelser. Vissa skolor tackar nej till att ta del av kostnadsfria kulturupplevelser som Kulturskolan erbjuder. För ett antal skolor är ekonomin, det vill säga busskostnaden, avgörande. För andra skolor rör det sig om att annat prioriteras framför kulturen. Oavsett vilket förstärks bristerna och ojämlikheten.

Ett föredömligt exempel på en medveten och genomarbetad strategi för kultur i skolan finns i Simrishamns Kulturgaranti. Den omfattar alla elever från förskolan till årskurs 9. Här ses kultur som en del av skolans vardag och ett verktyg i undervisningen. Modellen präglas av kontinuitet och samverkan mellan kulturpedagoger och lärare. Vi föreslår att en kulturgaranti för förskolan och grundskolan utarbetas.

Likvärdighet att ta del av kultur och vetenskap inom skolans ram

Elever ska ges likvärdiga villkor att ta del av kultur och vetenskap som erbjuds inom skolans ram. Framför allt handlar det om resekostnader till aktiviteter som finns i kommunens centrala delar. Ju längre från centrum en skola befinner sig, desto högre blir de transportkostnader som belastar respektive skolenhet. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta en modell för likvärdighet i detta avseende.

Skolmaten är viktig

Besparingarna i kostorganisationen gör att riktlinjerna för näringsriktighet och livsmedelssäkerhet inte kan garanteras. De kan även leda till en försämring av kvaliteten på maten och påverka möjligheterna att klara de nationella uppdragen gällande hållbarhet och miljö. Därför godtar vi en besparing som görs av att färre antal rätter serveras, men avvisar övriga besparingar.

Upptechs verksamhet är nödvändig

Upptech erbjuder upplevelser, experimentlusta och fortbildning inom teknik, matematik och naturvetenskap. Till verksamheterna hör bland annat Ekobussen som tar ut elever i naturen för fältundervisning. Betydelsen av en sådan verksamhet, även ur ett jämlikhetsperspektiv, lär inte minska framöver. Vi avvisar föreslagna besparingar i verksamhetsbidrag till Upptech.

Kommunal resursskola behövs

Behovet av en kommunal resursskola för elever på gymnasienivå är stort. Idag finns endast FIA, Förstärkta individuella alternativ, på Bäckadalsgymnasiet, som man kommer till via socialtjänsten. Idag är det ett stort tryck och lång kö till resursskola. För ungdomar som inte har kontakt med socialförvaltningen eller inte vill ha det finns inget kommunalt alternativ. Placering på en extern resursskola är förknippad med höga kostnader för kommunen. Det har under lång tid diskuterats någon form av resursskola för elever på gymnasienivå. En uppbyggnad av resursskola i egen regi finns med i koalitionen budget och vi förväntar oss att detta förverkligas inom snar framtid.

Återinför delar av vuxenutbildningen i egen regi

Denk ommunaal vuxenutbildningen i Jönköping upphandlas. Avtalen för vuxenutbildningen på gymnasial nivå gäller fram till 2021-12-31 och avtalen för vuxenutbildningen i SFI och på grundläggande nivå till och med 2022-01-31. Nya avtal gäller från och med 2022-01-01. Vi har under lång tid förespråkats och föreslagit att kommunen ska bedriva vuxenutbildning i egen regi. Detta finns med i gällande kommunprogram. Vi följer noga utvecklingen på detta område.

Avskaffa gymnasiecheferna

Tidigare har funktionen områdeschef avskaffats inom grundskolan. Det manar till efterföljd inom gymnasieskolan. I syfte att stärka rektorernas funktion och utveckla organisationen föreslår vi att mellanpositionen gymnasiechef tas bort.

Mer insatser från AMA i gymnasieskolan

Elever som finns i språkintruktionsprogram eller i särskolan får idag vissa insatser från AMA. Samma typ av elevgrupp som finns i språkintruktionsprogram finns också på andra introduktionsprogram. Dessa elever bör få ett liknande stöd.

Insatser från AMA skulle i samverkan med arbetsförmedlingen kunna förbättra övergången från gymnasiet till arbetsmarknaden för gruppen gymnasieelever som med hög sannolikhet kommer vara berättigade till särskilt stöd och matchning. Stora vinster finns att hämta om skolan och AMA, via ett utökat samarbete, kan eliminera/minimera väntetiden mellan avslutad skolgång och nya insatser. Pedagogisk personal har ofta god kännedom om elevens arbetsförmåga i skolmiljö samt tidigare utredningar kring eleven. Om utredd arbetsförmåga redan finns färdig när eleven är i fas att avsluta studier och ska in på arbetsmarknaden kan rätt åtgärder sättas in direkt. Därmed kan tiden för inträde på arbetsmarknaden förkortas avsevärt.

Vi föreslår:

Föreslagna besparingar på elevbidraget för grundskola och gymnasium halveras.

Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att återanställa familjebehandlare vid resursenheterna.

Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att anställa skolsocionomer.

Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta en kulturgaranti i enlighet med det som präglar Kulturgarantin i Simrishamn.

Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta en modell för likvärdighet rörande möjligheter för grundskolans elever i samtliga kommunalar att ta del av utbudet av kultur och vetenskap.

Besparing i grundskolans kostorganisation begränsas.

Föreslagna besparingar i koalitionen verksamhetsbidrag till Upptech utgår.

Mellanpositionen gymnasiechef avskaffas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att via AMA stödja elever inte bara på språkintruktionsprogrammet utan även elever på övriga intruktionsprogram.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utveckla samverkan mellan AMA och skolan så att gymnasieelever med sannolikt behov av stöd och matchning har sin arbetsförmåga färdigutredd när de lämnar skolan.

En värdig ålderdom

I Jönköpings kommun finns det drygt 2 000 personer som har insatser av hemtjänst. 1 600 bor i särskilt boende. Knappt 4 000 personer får hälso- och sjukvårdsinsatser inom ordinärt eller särskilt boende. Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Antalet äldre som behöver omsorg av något slag ökar. Samtidigt är möjligheterna att rationalisera omsorg begränsade. Vissa moment kan utföras med teknikens hjälp, men den allra största delen av omsorgen består av möte mellan människor.

De stora resurstillskott som det permanenta statliga bidraget och det äldreomsorgslyftet innebär är mycket positivt och bidrar till att en rejäl förstärkning och utveckling av äldreomsorgen.

Dagliga aktiviteter och god mat ger hälsa och välbefinnande

Möjligheterna till aktiviteter på äldreboendena behöver stärkas. Aktiviteter motverkar ensamhet och depression och stärker hälsa och välbefinnande. Vi efterlyser enkla vardagsaktiviteter som den ordinarie personalen kan stå för. Därför vill vi uppdraga åt alla enheter att i samverkan mellan personal och boende upprätta en plan för detta.

En viktig komponent för äldres hälsa och välbefinnande är att de får i sig tillräcklig och näringsrik mat. I Livsmedelsverket kostråd betonas särskilt att de med nedsatt aptit dels behöver äta oftare och få mer energi- och proteinrik mat. Måltidssituationen i sig påverkar också aptiten.

En god kost stärker fysiken, förebygger fall, infektioner, trycksår och psykiska besvär. Undernäring bland äldre är ett stort problem. Ett steg på vägen är att motverka detta är att ge de

äldre på boendena möjlighet att välja mellan olika rätter. Därför föreslår vi att det på vardagar åter serveras två olika rätter.

Av olika anledningar blir matsvinnet på äldreboendena ofta stort. Det slängs bland annat stora mängder ris och potatis. Vi ger Äldrenämnden i uppdrag att se över matsituationen på äldreboendena för en bättre portionsanpassning.

Fler bekanta ansikten i hemtjänsten

Även om undersökningar visar att de äldre är nöjda med omsorgen finns åtskilligt mer att göra för att förbättra kvaliteten. Kommunen har ett mål att den som får hemtjänst inte ska behöva möta fler än 12 olika personer under en tvåveckorsperiod. Efter att ha gått åt rätt håll ökar nu istället antal personer. 16 olika personer i snitt per tvåveckorsperiod får den äldre möta.

Vänsterpartiet har i tidigare motioner gett förslag på hur hemtjänsten kan organiseras för att få mer kontinuitet och mindre minutstyrda uppdrag. Vi framhåller i detta och ger Äldrenämnden i uppdrag att se över hemtjänstorganisationen i syfte att öka kontinuiteten, det vill säga färre olika personer i hemmet.

Rätt hjälpmedel förenklar det dagliga livet

Hjälpmiddel av olika slag är oerhört viktiga för att kompensera för förluster av olika funktioner, för att förflytta sig och för att ge ökad självständighet. Många hjälpmedel är också avgörande för en god arbetsmiljö. På grund av en allt tidigare utskrivning från slutenvården har kommunens ansvar för sjukvård i hemmet ökat och därmed behov av hjälpmedel. Därför föreslår vi en resursförstärkning på fem miljoner.

Många hjälpmedel som underlättar det dagliga livets aktiviteter, som att äta och sköta sin hygien, får numera den enskilde själv införskaffa. Förutsättningen är att man vet att de finns och var de kan köpas - och att man har råd med dem. Äldrenämnden får i uppdrag att förmedla information om detta.

Samtal inför döden

Mycket av den palliativa vården bedrivs på äldreboendena och sköts av den ordinarie personalen. Vanligtvis blir det nödvändigt att ha ett samtal med anhöriga för att informera om läget och efterhöra anhörigas önskemål. Man måste också kunna tala med den äldre och möta dennes reaktioner inför döden. Den personal som känner sig osäker inför de här uppgifterna måste erbjudas utbildning. Vi vill uppdraga åt Äldrenämnden att anordna sådan utbildning och erbjuda den till all personal som så önskar.

Vi föreslår:

Varje enhet på särskilda boenden ska i samverkan mellan personal och boende upprätta en plan för vardagsaktiviteter.

Äldrenämnden tillförs två miljoner årligen för att kunna servera två rätter på äldreboendena på vardagar.

Äldrenämnden ges i uppgift att se över matsvinnet som uppstår i samband med bristande portionsanpassning.

Äldrenämnden ges i uppdrag att se över hemtjänstorganisationen i syfte att öka kontinuiteten i hemtjänstinsatserna.

Sjuk- och hälsovården tillför fem miljoner kronor för mer hjälpmedel.

Äldrenämnden och socialnämnden ges i uppdrag att säkra att alla berörda får information om och tillgång till de hjälpmedel som behövs för att underlätta det dagliga livets aktiviteter (ADL) och som numera finns i den kategori som bekostas av den enskilde, så kallad egenvård.

Äldrenämnden ges i uppdrag att erbjuda utbildning i ”samtal inför döden” till den personal som vill ha sådan.

Undertecknads förslag till kommunstyrelsen

Förslag till kommunfullmäktige

1. Verksamhets- och investeringsplan 2021-2023 samt årsbudget för 2021 enligt bilagd handling.

- Resultatplan, finansieringsplan och balansplan för 2021-2023 med årsbudget för 2021 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Verksamhetsplan för 2021-2023 med årsbudget för 2021 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Investeringsplan för 2021-2025 med årsbudget för 2021 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Resultatplaner, finansieringsplaner och investeringsplaner för tekniska affärsverksamheter 2021-2023 med årsbudget för 2021 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Exploateringsplan för 2021-2023 med årsbudget för 2021 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Kommunstyrelsen har under år 2021 rätt att öka kommunens låneskuld till maximalt 800 miljoner kronor.
- Kommunstyrelsen ges följande uppdrag:
Centralt budgeterat anslag för personalkostnader ombudgeteras till nämnderna efter avtalade förändringar av lönenivåer.

2. Kommunens skattesats

- Kommunens skattesats för år 2021 fastställs till 21,64 % av skatteunderlaget, vilket innebär oförändrad skatt.

3. Mål för god ekonomisk hushållning

- Finansiella mål och mål för verksamheten i syfte att uppnå god hushållning fastställs enligt förslag till verksamhets- och investeringsplan.

4. Taxor och avgifter

- Taxor för parkering och avgift för felparkeringsförseelser förändras enligt tekniska nämndens förslag 2020-06-19 § 99. Förändrade taxor tillämpas från och med 2021-01-01.
- Förbrukningstaxa för vatten och avlopp 2021 höjs med i genomsnitt 5,9 procent enligt tekniska nämndens förslag 2020-06-16 § 99. Den nya taxan börjar gälla från och med 2021-01-01.
- Förändrad taxa inom bygglov för förhandsbesked, tillbyggnad, skyltar, samt anmälningspliktiga åtgärder fastställs enligt stadsbyggnadsnämndens förslag 2020-06-11 § 253 att gälla från och med 2021-01-01.
- Förändrad taxa inom bygglov för master, torn och vindkraftverk fastställs enligt stadsbyggnadsnämndens förslag 2020-06-11 § 253 att gälla från och med 2021-01-01.

5. Övriga beslut och särskilda uppdrag i anslutning till beslut om verksamhets- och investeringsplan

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att avveckla flygplatsverksamheten vid Jönköpings flygplats och avveckla bolaget Jönköping Airport AB. Flygplatsområdet kan därefter planläggas som industrimark.
- Personalutskottet ges i uppdrag att ta fram en enhetlig policy för arbetskläder för kommunens anställda.
- Personalutskottet ges i uppdrag att ta fram en enhetlig policy för friskvård för kommunens anställda.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att hitta personer som kan ombesörja den digitala assistans som behövs på äldreboendena.
- Uppdrag ges till samtliga nämnder att undersöka möjligheterna att anställa personer som lyder under den så kallade gymnasielagen och som nu har en färdig yrkesutbildning från gymnasiet.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omedelbart återuppta arbetet med kommunens koldioxidbudget.
- Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ur ett trafiksäkerhetsperspektiv utreda var behov av gång- och cykelvägar utmed hårt trafikerade länsvägar är som störst och därefter bearbeta Trafikverket och Regionen för att genomföra utbyggnaden.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att utöka investeringarna i energieffektivisering och solceller i det kommunala fastighetsbeståndet.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att i all nybyggnation prioritera byggande i trä, solpaneler och hus med låg energiförbrukning.
- Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att i planeringsarbetet verka för bättre möjligheter till stadsodling samt att beakta behovet av träd och grönska ur ett klimatanpassningsperspektiv.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta en kulturgaranti i enlighet med det som präglar Kulturgarantin i Simrishamn.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta en modell för likvärdighet rörande möjligheter för grundskolans elever i samtliga kommundelar att ta del av utbudet av kultur och vetenskap.
- Mellanpositionen gymnasiechef avskaffas.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att via AMA stödja elever inte bara på språkin introduktionsprogrammet utan även elever på övriga introduktionsprogram.

- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utveckla samverkan mellan AMA och skolan så att gymnasieelever med sannolikt behov av stöd och matchning har sin arbetsförmåga färdigutredd när de lämnar skolan.
- Varje enhet på särskilda boenden ska i samverkan mellan personal och boende upprätta en plan för vardagsaktiviteter.
- Äldrenämnden ges i uppgift att se över matsvinnet som uppstår i samband med bristande portionsanpassning.
- Äldrenämnden ges i uppdrag att se över hemtjänstorganisationen i syfte att öka kontinuiteten i hemtjänstinsatserna.
- Äldrenämnden och socialnämnden ges i uppdrag att säkra att alla berörda får information om och tillgång till de hjälpmedel som behövs för att underlätta det dagliga livets aktiviteter (ADL) och som numera finns i den kategori som bekostas av den enskilde, så kallad egenvård.
- Äldrenämnden ges i uppdrag att erbjuda utbildning i ”samtal inför döden” till den personal som vill ha sådan.
- Nämnderna ges i uppdrag att beakta vad som i övrigt framgår av vårt budgetförslag.

För Vänsterpartiets kommunfullmäktige-grupp

Jerry Hansson

Bilaga

VIP 2021-2023 med budget för 2021 Vänsterpartiets förslag

Resultatplan 2021-2023

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	2 238	3 230	3 324	3 381	3 472
Verksamhetens kostnader	-9 502	-10 965	-11 295	-11 473	-11 685
<i>Oppositionens förslag på förändring V</i>			-18	-20	-9
Avskrivningar	-471	-415	-446	-485	-537
Verksamhetens nettokostnad	-7 735	-8 150	-8 435	-8 597	-8 759
Skatteintäkter	6 715	6 935	6 935	7 185	7 472
Generella statsbidrag, fastighetsavgift och kommunalekon. utj.	1 245	1 327	1 556	1 524	1 452
Verksamhetens resultat	225	112	56	112	165
Finansiella intäkter	92	146	117	119	121
Finansiella kostnader	-40	-42	-50	-56	-69
Årets resultat	277	216	123	175	217
Resultatnivå	3,5%	2,6%	1,4%	2,0%	2,4%

Balansplan 2021-2023

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	7 814	8 301	9 007	9 575	9 893
Finansiella anläggningstillgångar	3 641	3 641	3 641	3 641	3 641
Summa Anläggningstillgångar	11 455	11 942	12 648	13 216	13 534
Bidrag till infrastrukturen	0	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	889	808	734	629	633
SUMMA TILLGÅNGAR	12 344	12 750	13 382	13 845	14 167
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	4 772	5 043	5 391	5 641	5 933
Avsättningar för pensioner	532	562	532	532	532
Andra avsättningar	144	144	144	144	144
Skulder	6 896	7 001	7 315	7 528	7 558
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	12 344	12 750	13 382	13 845	14 167
Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelse pensioner intjänade innan 1998	2 634	2 783	2 467	2 386	2 308
Borgensförbindelser	5 953				
Soliditet exkl vidareutlåning kapitalmarknadsprogram	53,1%	54,6%	53,7%	53,8%	54,8%

Finansieringsplan 2021-2023

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Investeringar			
Nettoinvesteringar	1 488	1 544	1 261
<i>Oppositionens förslag på förändring V</i>	8	18	18
Genomförandegraden bedöms till 70 %	-449	-469	-384
Summa investeringar	1 047	1 093	895
Finansierings av investeringar			
Budgeterat resultat	123	175	217
Avskrivningar	446	485	537
Försäljningar av anläggningstillgångar och exploatering	115	115	115
Summa finansiering	684	775	869
Nyupptagna lån	363	318	26
Total låneskuld	633	951	977

V förändringar jämfört med Koalitionens i Jönköpings förslag

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunövergripande			
Utdelning bolagen	0,0	-10,0	-20,0
Summa	0,0	-10,0	-20,0
Kommunstyrelsen			
Antirasistiskt arbete	1,0	1,0	1,0
Digital assistans	0,3	0,3	0,3
Barn och ungdom förebyggande arbete	-1,5	-3,0	-3,0
Summa	-0,2	-1,7	-1,7
Barn- och utbildningsnämnden			
Minskad effektivisering elevbidrag grundskola	7,0	17,0	16,0
Återtagen effektivisering Upptech	0,2	0,4	0,8
Skolsocionomer	1,5	3,0	3,0
Minskad effektivisering kostorganisationen	1,0	2,0	2,0
Familjebehandlare hos resursenheter återinförs	1,9	1,9	1,9
Summa	11,6	24,3	23,7
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden			
Minskad effektivisering elevbidrag gymnasieskola	2,0	5,0	5,0
Avskaffa gymnasiechefer	-2,0	-4,0	-4,0
Summa	0,0	1,0	1,0
Äldrenämnden			
Återinför två rätter på vardagar	2,0	2,0	2,0
Minskat matsvinn	-0,5	-0,7	-0,7
Hjälpmedel	5,0	5,0	5,0
Summa	6,5	6,3	6,3
Total påverkan årets resultat	17,9	19,9	9,3

V förändringar i investeringsbudgeten jämfört med Koalitionens i Jönköpings förslag

kod	Nämnd Verksamhet/projekt, tkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Utblick efter 2025
Nämnd							
Verksamhet							
3959	Gång- och cykelvägsombyggnad	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000	x
3959	Gång- och cykelvägsombyggnad	25 000	30 000	30 000	30 000	30 000	x
Nämnd							
Verksamhet							
Kf nivå	Energikonvertering/Energieffektivisering/Solceller	-13 300	-13 300	-13 300	-13 300	-13 300	x
Kf nivå	Energikonvertering/Energieffektivisering/Solceller	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000	x
Summa förändringar per projekt		7 700	17 700	17 700	17 700	17 700	